

Міністерство освіти і науки України

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ**

НАКАЗ

03.12.2024

Харків

№ 349

Про введення в дію рішення
Вченої ради університету

Відповідно до ст. 36 Закону України «Про вищу освіту» та протоколу
№ 16 засідання Вченої ради університету від 29 листопада 2024 року,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію рішення Вченої ради університету з питання «Про розгляд та затвердження Положення про студентські наукові гуртки / проблемні групи у ХНУРЕ».
2. Затвердити та ввести в дію Положення про студентські наукові гуртки / проблемні групи у Харківському національному університеті радіоелектроніки (додається).
3. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з наукової роботи Юрія РОМАНЕНКОВА.

В. о. ректора

Ігор РУБАН

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет радіоелектроніки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ХНУРЕ

«03» грудня 2024 р. № 349

ПОЛОЖЕННЯ

**про студентські наукові гуртки / проблемні групи
у Харківському національному університеті радіоелектроніки**

м. Харків

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Мета, завдання та очікувані результати	4
3. Організаційна структура, порядок створення та ліквідація гуртків / проблемних груп.....	5
4. Права та обов'язки керівника та членів гуртків / проблемних груп.....	7
5. Основні форми наукової роботи гуртків / проблемних груп.....	9
6. Оцінка діяльності та звітність	9
7. Електронний реєстр гуртків / проблемних груп.....	11
8. Прикінцеві положення.....	11

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про студентські наукові гуртки / проблемні групи Харківського національного університету радіоелектроніки (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», Статуту Харківського національного університету радіоелектроніки (далі – ХНУРЕ, Університет), Положення про організацію освітнього процесу у ХНУРЕ, Положення про студентське самоврядування ХНУРЕ, інших нормативно-правових актів Університету та норм чинного законодавства України.

1.2 Положення визначає організаційні, правові та методичні основи створення, функціонування та розвитку студентських наукових гуртків (далі – гуртків) та проблемних груп у ХНУРЕ, спрямованих на підвищення рівня наукової підготовки здобувачів вищої освіти першого та/або другого рівнів вищої освіти (далі – здобувачі), розвиток їхньої наукової активності та творчого потенціалу, реалізацію освітньої і наукової мети Університету, підтримку інноваційної екосистеми ХНУРЕ.

1.3 Діяльність гуртків / проблемних груп забезпечується організаційною та методичною підтримкою з боку структурних підрозділів Університету у позанавчальний час та є механізмом реалізації політики Університету щодо розвитку студентської науки в цілому:

- кафедри, науково-дослідні лабораторії, науково-дослідна частина, Центр розвитку інновацій, відділ перспективного розвитку та інші структурні підрозділи надають необхідні ресурси для ефективного функціонування гуртків / проблемних груп, сприяючи всебічному розвитку наукових здібностей здобувачів;

- Наукове товариство молодих учених, Студентський сенат забезпечують поширення інформації про досягнення гуртків / проблемних груп серед викладачів та здобувачів для залучення нових учасників та розширення впливу наукової діяльності.

1.4 Гуртки / проблемні групи працюють відповідно до планів, затверджених керівниками відповідних підрозділів, і можуть діяти на постійній або тимчасовій основі. Діяльність здійснюється за принципами академічної свободи і творчої самостійності здобувачів, згідно зі Стратегією розвитку Університету.

1.5 Основні терміни та визначення, що застосовуються у цьому Положенні:

- гурток – організаційне об'єднання здобувачів, сформоване за пріоритетними напрямами наукової діяльності кафедри, науково-дослідної лабораторії або іншого структурного підрозділу Університету, учасниками

якого є широке коло здобувачів, що виявили бажання оволодіти навичками провадження наукових досліджень;

- проблемна група – організаційне об'єднання здобувачів, сформоване на кафедрі, у науково-дослідній лабораторії або іншому структурному підрозділі Університету для дослідження конкретної наукової проблеми за певним напрямом досліджень, виконання науково-дослідної, у тому числі госпдоговорної, роботи за рахунок різних форм їх фінансування.

2 МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

2.1 Метою діяльності гуртків / проблемних груп є створення інтегрованого освітньо-наукового простору, що сприяє підвищенню якості підготовки здобувачів шляхом залучення їх до наукових досліджень та інноваційної діяльності. Це передбачає розвиток інтелектуального потенціалу здобувачів, формування навиків самостійного наукового пошуку, сприяння генерації нових ідей та їх практичного застосування для вирішення актуальних завдань у різних галузях науки, техніки та соціально-економічного розвитку. Діяльність гуртків та груп покликана розвивати креативне мислення здобувачів та стимулювати їх до участі у міждисциплінарних проєктах, що поєднують різні аспекти освіти, науки та інновацій.

2.2 Основні завдання діяльності гуртків / проблемних груп:

- забезпечення синергії між освітнім процесом і науково-дослідною діяльністю через створення сприятливих умов для практичного застосування теоретичних знань, отриманих у процесі навчання;

- розвиток дослідницьких навиків, аналітичного мислення та здатності до прийняття інноваційних рішень здобувачами, шляхом залучення їх до участі у наукових експериментах, проєктах і програмних розробках;

- організація та підтримка регулярних наукових заходів, таких як семінари, конференції, майстер-класи, воркшопи, що сприяють обміну знаннями та досвідом між здобувачами і науковцями Університету;

- стимулювання активної участі здобувачів у наукових грантах, конкурсах стартапів та дослідницьких проєктах, що мають на меті комерціалізацію наукових розробок та впровадження інновацій у виробничі процеси;

- підготовка здобувачів до роботи в умовах сучасного глобалізованого ринку праці, де знання і досвід у проведенні досліджень, управлінні проєктами та інноваційній діяльності є ключовими факторами успіху;

- сприяння формуванню у здобувачів етичних норм і академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень та написання наукових праць.

2.3 Очікувані результати діяльності гуртків / проблемних груп:

- підвищення рівня освітньої та наукової підготовки здобувачів, що проявляється у зростанні їхньої здатності проводити самостійні дослідження, формулювати наукові гіпотези, аналізувати та інтерпретувати результати;
- розширення можливостей для публікацій у наукових виданнях, участі у міжнародних та національних наукових конференціях, конкурсах наукових робіт, що сприяє популяризації результатів студентських досліджень;
- створення середовища для міждисциплінарної співпраці, що стимулює інноваційний підхід до вирішення наукових і прикладних завдань;
- зростання кількості студентських стартапів, бізнес-ідей та проєктів, що мають потенціал для патентування та комерційного впровадження;
- формування лідерських якостей і навичок роботи здобувачів у команді, що сприяє підготовці до управління проєктами у майбутній професійній діяльності;
- зміцнення позицій Університету як провідного освітньо-наукового центру у сфері ІТ, що підтримує інноваційні ініціативи здобувачів та сприяє їхньому розвитку через наукову співпрацю та інтеграцію з національними та міжнародними партнерами.

2.4 Роль гуртків / проблемних груп у досягненні Цілей сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй:

- Ціль 4 «Якісна освіта». Діяльність гуртків і проблемних груп сприяє підвищенню якості освіти через розвиток дослідницьких навичок, критичного мислення та практичне застосування знань. Студенти отримують доступ до наукових досліджень та інновацій, що сприяє кращій підготовці до професійної діяльності;
- Ціль 8 «Гідна праця та економічне зростання». Діяльність гуртків та участь у наукових проєктах допомагає здобувачам розвивати професійні навички, необхідні для успішної кар'єри, що сприяє створенню гідних робочих місць і забезпечує довгострокове економічне зростання;
- Ціль 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура». Науково-дослідна діяльність гуртків, співпраця з промисловістю та реалізація практичних проєктів підтримують розвиток інновацій та зміцнення інфраструктури. Ця діяльність допомагає приймати нові технологічні рішення та сприяти науково-технічному прогресу.

3 ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА, ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ГУРТКІВ / ПРОБЛЕМНИХ ГРУП

3.1 Організаційна структура гуртка / проблемної групи складається із керівника, старости та його членів.

3.1.1 Керівник гуртка / проблемної групи – науковий, науково-педагогічний працівник, який має відповідну кваліфікацію та досвід

проведення досліджень. Він відповідає за загальне керівництво діяльністю гуртка / проблемної групи, розробку науково-методичних матеріалів, затвердження плану роботи та координацію участі членів гуртка / проблемної групи у наукових заходах.

3.1.2 Староста гуртка / проблемної групи – здобувач, який є членом гуртка / проблемної групи та допомагає керівнику в організаційних питаннях, а також відповідає за комунікації і розповсюдження інформації в гуртку / проблемній групі.

3.1.3 Члени гуртка / проблемної групи – здобувачі, які активно залучені до виконання наукових проєктів та досліджень, беруть участь у підготовці статей, доповідей, звітів, публікацій у наукових виданнях та презентаціях на конференціях у межах напрямів діяльності гуртка або групи та під керівництвом наукового керівника.

3.2 Процес створення гуртка / проблемної групи складається із таких етапів:

- ініціатива створення може виходити як від здобувачів, зацікавлених у науковій діяльності, так і від наукових та/або науково-педагогічних працівників кафедри або інших підрозділів. Ініціативна група повинна підготувати пропозицію, що включає обґрунтування мети створення гуртка / проблемної групи, основні напрями діяльності та план роботи;

- ініціативна група готує пакет документів, що включає заяву про створення гуртка / проблемної групи, проєкт плану роботи, список потенційних учасників та обґрунтування наукової цінності майбутньої діяльності;

- подані документи розглядаються на засіданні кафедри або керівником іншого підрозділу, що виступає платформою для функціонування гуртка / проблемної групи. На цьому етапі відбувається детальне обговорення мети, завдань та очікуваних результатів діяльності гуртка / проблемної групи;

- за результатами ухваленого рішення на засіданні кафедри або керівником підрозділу призначається керівник гуртка / проблемної групи;

- керівник структурного підрозділу, у якому утворено гурток / проблемну групу, готує подання проректору з наукової роботи щодо включення гуртка / проблемної групи до електронний реєстру гуртків / проблемних групи (далі – Реєстр). Включення гуртка / проблемної групи до Реєстру є підставою для початку його діяльності.

3.3 Ліквідація гуртка / проблемної групи може бути ініційована з різних причин, зокрема, відсутністю активної діяльності або іншими обставинами, що перешкоджають подальшому функціонуванню гуртка / проблемної групи. Виключення гуртка / проблемної групи з Реєстру на підставі подання керівника структурного підрозділу проректору з наукової роботи є підставою для припинення діяльності гуртка / проблемної групи.

3.4 Будь-які зміни у назві, напрямках діяльності або зміні керівника гуртка / проблемної групи мають бути ініційовані керівником або членами перед керівником структурного підрозділу, на базі якого функціонує гурток / проблемна група, та схвалені на засіданні кафедри або керівником структурного підрозділу. Після схвалення змін, необхідна інформація подається до Реєстру.

4 ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ТА ЧЛЕНІВ ГУРТКІВ / ПРОБЛЕМНИХ ГРУП

4.1 Керівник гуртка / проблемної групи має право:

- здійснювати загальне керівництво діяльністю гуртком / проблемною групою, приймати рішення щодо організації та планування роботи відповідно до затвердженого плану;

- залучати учасників гуртка / проблемної групи до участі у внутрішніх і зовнішніх наукових заходах, таких як конференції, семінари, наукові круглі столи та конкурси, спрямовані на розвиток професійних компетенцій здобувачів;

- ініційовати зміни у складі гуртка / проблемної групи, зміну напрямів діяльності та інші організаційні питання для забезпечення ефективності роботи;

- взаємодіяти з адміністрацією Університету та структурними підрозділами для отримання підтримки, необхідної для проведення наукових досліджень та реалізації наукових проєктів;

- представляти гурток / проблемну групу перед зовнішніми партнерами, іншими університетами, науковими установами та потенційними спонсорами, забезпечуючи популяризацію наукових результатів і пошук нових можливостей для співпраці;

- враховувати час на керівництво гуртком / проблемною групою у нормах організаційної роботи індивідуального плану роботи викладача.

4.2 Обов'язки керівника гуртка / проблемної групи:

- розробка та впровадження науково-методичних матеріалів у межах напряму діяльності гуртка / проблемної групи, що відповідають сучасним вимогам і забезпечують належний рівень підготовки здобувачів до проведення наукових досліджень;

- організація регулярних засідань, зустрічей та семінарів для обговорення поточних досліджень, результатів і планів роботи гуртка / проблемної групи.

- забезпечення зв'язку між членами гуртка / проблемної групи та залучення зовнішніх експертів для надання професійних консультацій для підвищення рівня теоретичних та прикладних досліджень;

- забезпечення участі у роботі виставки науково-технічної творчості у межах щорічного Міжнародного молодіжного форуму «Радіоелектроніка і молодь у ХХІ столітті»;

- підготовку звітів про результати діяльності гуртка / проблемної групи, що подаються до відповідних структурних підрозділів Університету, із метою аналізу та підвищення ефективності роботи;

- дотримання норм академічної доброчесності та забезпечення її дотримання членами гуртка / проблемної групи, включаючи уникнення плагіату та дотримання етичних стандартів у дослідженнях.

4.3 Члени гуртка / проблемної групи мають право:

- активно брати участь у всіх формах наукової діяльності, висловлювати свої пропозиції щодо покращення роботи та брати участь у прийнятті рішень, що стосуються організації роботи;

- отримувати від керівника консультації з питань проведення наукових досліджень, методології та підготовки наукових робіт;

- представляти результати своєї роботи на внутрішньо університетських і зовнішніх наукових заходах, публікувати наукові праці та брати участь у конкурсах наукових робіт;

- користуватися матеріально-технічною базою Університету, включаючи лабораторне обладнання, наукові бібліотеки та електронні бази даних для проведення досліджень.

4.4 Обов'язки членів гуртка / проблемної групи:

- дотримуватися затвердженого плану роботи та брати активну участь у всіх заходах, що проводяться в межах діяльності гуртка / проблемної групи;

- виконувати поставлені керівником завдання у встановлені терміни та надавати результати досліджень у виді наукових звітів чи публікацій;

- дотримуватися етичних норм та принципів академічної доброчесності, уникати плагіату та забезпечувати коректне цитування джерел у наукових роботах;

- брати участь у підготовці матеріалів для виступів на наукових конференціях, семінарах;

- сприяти розвитку колективної роботи та взаємодопомоги між членами гуртка / проблемної групи, підтримуючи позитивний робочий клімат;

- дотримуватися внутрішніх правил Університету, норм цього Положення та інших нормативних документів, що регулюють наукову та науково-технічну діяльність в Україні.

5 ОСНОВНІ ФОРМИ НАУКОВОЇ РОБОТИ ГУРТКІВ / ПРОБЛЕМНИХ ГРУП

5.1 Основною формою роботи гуртків / проблемних груп є проведення наукових досліджень у межах пріоритетних напрямів наукової діяльності структурних підрозділів Університету, на базі яких вони утворюються. Дослідження можуть включати експериментальні роботи, проведення теоретичних розрахунків, аналіз і обробку даних, розробку нових програмних продуктів тощо.

5.2 На базі гуртків / проблемних груп можуть бути організовані наукові заходи, включаючи круглі столи, панельні дискусії та наукові дебати з актуальних проблем науки та техніки. Такі заходи дозволяють здобувачам розширювати свої знання, знайомитися з новими концепціями та підходами, а також отримувати навички публічних виступів та ведення наукової полеміки.

5.3 Участь у практичних наукових проєктах, що виконуються на замовлення підприємств або у межах госпдогвірної діяльності Університету. Це дозволяє здобувачам застосовувати теоретичні знання на практиці, розвивати навички роботи у команді, вивчати процеси управління проєктами та взаємодіяти з представниками індустрії. Співпраця з промисловими партнерами забезпечує можливість реалізації наукових розробок на практиці.

5.4 Підготовка наукових статей та тез доповідей для публікацій у збірниках наукових праць, журналах та матеріалах конференцій. Ця діяльність сприяє розвитку навиків академічного письма, підвищенню рівня наукових знань здобувачів та створенню основи для майбутніх досліджень у межах підготовки кваліфікаційних робіт.

5.5 Участь у підготовці заявок на гранти, наукові конкурси та інші програми фінансування досліджень. Це допомагає здобувачам отримати досвід написання грантових пропозицій та реалізації проєктів із зовнішнім фінансуванням.

5.6 Популяризація науки серед студентської молоді та школярів і профорієнтаційна робота, що включає проведення відкритих лекцій, майстер-класів та заходів, спрямованих на популяризацію наукових знань і залучення нових учасників до наукової діяльності.

6 ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗВІТНІСТЬ

6.1 Оцінка ефективності діяльності гуртків / проблемних груп здійснюється на основі власної системи показників, що відображають їхню наукову активність, результативність та внесок у науковий розвиток Університету. До основних показників належать:

- кількість публікацій членів гуртка / проблемної групи у наукових журналах, збірниках конференцій та інших виданнях;
- участь членів гуртка / проблемної групи у наукових конференціях, семінарах, форумах, круглих столах;
- реалізація практичних проєктів у співпраці з промисловими підприємствами;
- отримання грантів та участь у конкурсах наукових проєктів;

6.2 Оцінка діяльності гуртків / проблемних груп проводиться керівниками кафедр або структурних підрозділів щорічно за підсумками навчального року. Процедура включає:

- аналіз звітів, підготовлених керівниками гуртків / проблемних груп, що містять інформацію про виконану роботу, досягнуті результати, участь у наукових заходах та підготовку публікацій – у довільній формі;
- проведення співбесід із керівниками та опитування членів гуртків / проблемних груп для визначення основних досягнень, проблем та пропозицій щодо подальшої роботи;
- обговорення результатів діяльності на засіданнях кафедр або у структурних підрозділах із метою прийняття рішень щодо вдосконалення роботи гуртків / проблемних груп.

6.3 Керівники гуртків / проблемних груп зобов'язані щорічно, наприкінці навчального року, готувати звіти про діяльність, що містять:

- інформацію про наукові публікації членів гуртка / проблемної групи;
- дані про участь у наукових заходах (конкурси, виставки тощо);
- інформацію про співпрацю з промисловими підприємствами, бізнесом та отримані результати;
- підсумки реалізації грантових проєктів та участь у конкурсах;
- рекомендації щодо необхідної підтримки роботи гуртка або групи (матеріальна база тощо).

6.4 Звіти керівників у структурних підрозділах Університету узагальнюються відповідальними за науково-дослідну роботу здобувачів та затверджуються керівником підрозділу. Звіти з кафедр подаються заступникам деканів із наукової роботи, а інших структурних підрозділів – начальнику НДЧ. Узагальнена інформація від НДЧ та факультетів передається до наукової бібліотеки для створення узагальненого звіту, що надається проректору з наукової роботи, а витяг з якого є невід'ємною частиною річного звіту про діяльність Університету. Результати звітування використовуються для:

- оцінки внеску гуртків / проблемних груп у загальний науковий розвиток Університету;
- визначення ефективності та результативності наукової роботи здобувачів;

- ухвалення рішень щодо заохочення керівників та активних членів гуртків / проблемних груп, а також підтримки Університетом успішних наукових проєктів;
- планування подальших напрямів розвитку студентської наукової діяльності.

7 ЕЛЕКТРОННИЙ РЕЄСТР ГУРТКІВ / ПРОБЛЕМНИХ ГРУП

7.1 Реєстр – централізована база даних, що містить актуальну інформацію про всі гуртки / проблемні групи, створені у межах Університету. Реєстр забезпечує ефективний облік, контроль та моніторинг діяльності гуртків і груп, а також сприяє підвищенню прозорості та доступності інформації для здобувачів, наукових та науково-педагогічних працівників, адміністрації Університету. Фронтенд Реєстру представлений у виді вебсайту та доступний за посиланням <https://sciencecircle.nure.ua>.

7.2 Електронний реєстр містить такі основні розділи:

- загальна інформація про гурток / проблемну групу: назва, кафедра чи підрозділ, на базі якого функціонує гурток / проблемна група, та інше;
- керівник гуртка / проблемної групи: прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь та вчене звання;
- напрями наукової діяльності: ключові теми та напрями досліджень, що проводяться у гуртку / проблемній групі;
- посилання на сторінку на вебсайті університету або підрозділу, на базі якого функціонує гурток / проблемна група.

7.3 Технічним адміністратором Реєстру є наукова бібліотека. Реєстр оновлюється на підставі поданих даних від керівників структурних підрозділів, на базі яких функціонує гурток / проблемна група. Координує роботу Реєстру проректор із наукової роботи.

7.4 Доступ до Реєстру мають усі працівники та здобувачі Університету. Інформація з Реєстру використовується для моніторингу наукової активності, планування підтримки та заохочення членів гуртків / проблемних груп, а також для забезпечення прозорості у науковій діяльності Університету.

7.5 Дані, що містяться в Реєстрі, підлягають захисту відповідно до чинного законодавства України про захист персональних даних та внутрішніх нормативних актів Університету.

8 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Положення затверджується Вченою радою ХНУРЕ та вводиться в дію наказом ХНУРЕ.

8.2 Зміни та доповнення до Положення розглядаються та приймаються рішенням Вченої ради ХНУРЕ шляхом прийняття нового тексту Положення та вводиться в дію наказом ХНУРЕ.

Голова комісії,
Голова Ради молодих учених
Наукового товариства молодих учених

Віталій ТКАЧОВ

ПОГОДЖЕНО
Члени комісії:

Проректор з наукової роботи

Юрій РОМАНЕНКОВ

Начальник навчального відділу

Аліна МІХНОВА

Начальник навчально-методичного відділу

Нікіта ЗДОРИК

Начальник юридичного відділу

Анна АЙЛАЗЯН